

Ілляшенко С.М. Інтернет-біржі промислової власності – складова інноваційної інфраструктури / С.М. Ілляшенко // Біржовий ринок в Україні: стан та виклики сьогодення: матеріали Всеукраїнського семінару з нагоди 80-річчя від дня народження засновника кафедри біржової діяльності, к.е.н., професора, заслуженого діяча науки і техніки України М.О. Солодкого (м. Київ, 11 грудня 2018 р.). Київ: НУБіП України, 2018. - С. 15-17.

Ілляшенко С.М.,
Сумський державний університет

ІНТЕРНЕТ-БІРЖІ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ - СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Світовий досвід переконливо свідчить, що в наш час серед факторів, що забезпечують інноваційне зростання як окремих підприємств та установ, так і національних економік у цілому, на чільні позиції виходять інновації і інноваційна діяльність, які базуються на інформації і знаннях. Здатність продукувати і комерціалізувати нові актуальні знання, втілювати їх нові продукти, які відповідають запитам споживачів (формують ці запити - у випадку радикальних інновацій) технології їх виготовлення, методи управління тощо визначає економічну міць держави.

Україна попри всі складнощі, що спричинені військовим конфліктом і пов'язаними з цим проблемами, все ще зберігає досить істотний потенціал інноваційного зростання [1, 2]. Основна проблема полягає у його належній реалізації. Практика доводить, що розвитку діяльності зі створення і впровадження інновацій значною мірою сприяє наявність відповідної інноваційної інфраструктури. Виконаний порівняльний аналіз інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності в Україні і в країнах, що є лідерами інноваційного зростання, свідчить про значне відставання нашої країни. Причому, це стосується практично всіх підсистем і елементів інноваційної інфраструктури у т. ч. і інформаційного та консультативного забезпечення інноваційної діяльності, системи просування наявних перспективних науково-технічних досягнень підприємств та установ України на світовий і вітчизняний ринки інновацій, внаслідок чого вітчизняні інноваційні розробки не отримують належної уваги і не можуть пробитися на національний і світові ринки. До цього додається недостатнє фінансування, низька дієвість заходів державного стимулювання, низький рівень інноваційної культури тощо, що різко знижує шанси на інноваційне зростання.

В Україні є окремі інноваційні розробки світового рівня, що цілком конкурентні на світових ринках. Зокрема, розробки у галузі лазерної, криогенної, аерокосмічної техніки, машинобудування, засобів зв'язку і телекомунікацій, програмних продуктів, військової техніки і систем озброєння тощо. За низкою показників, що характеризують потенціал інноваційного розвитку, Україна входить до першої 20-ки країн світу, зокрема: за створенням знань – 14; за ефективністю використання інновацій – 15; за кількістю поданих заявок на патентування – 19 [1]. Проте за рівнем реалізації цього потенціалу вона значно відстає від лідерів інноваційного зростання [2]. Результати аналізу існуючих реалій інформаційно-консультативного забезпечення свідчить, що в Україні є елементи відповідної інфраструктури які сприяють комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності, що базуються на інформації та знаннях. Зокрема, об'єктів промислової власності, які є їх складовою.

Серед цих елементів інноваційної інфраструктури слід зазначити Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг (відділення інновацій Урпатенту) і Інтернет-біржа промислової власності [3]. Інтернет-біржа сприяє налагодженню і підтриманню комунікацій між учасниками ринку об'єктів інтелектуальної власності, укладанню ними угод, впровадженню інноваційних розробок на підприємствах та установах, моніторингу ринку інновацій, надає різноманітні консалтингові послуги, сприяє юридичному захисту об'єктів інтелектуальної власності тощо.

Необхідно відзначити, що окремими фахівцями у галузі патентного права, яке стосується об'єктів інтелектуальної власності [4], створено сайти на яких надається актуальна інформація про наявні інноваційні розробки і перспективи їх можливої комерціалізації. Однак в Україні у цілому існуюча інфраструктура інформаційно-консультативного забезпечення інноваційної діяльності знаходиться на дуже низькому рівні, про що свідчить частка України в 1% на світовому ринку патентів [5]. Побічно це свідчить про зорієнтованість Інтернет-біржі промислової власності переважно на вітчизняний ринок, який є обмеженим з огляду на перспективи впровадження у промисловості інноваційних розробок. З цього слідує, що необхідним є зміщення орієнтації (проте

не повна переорієнтація) у напрямку пошуку і налагодження комунікацій з зарубіжними партнерами, що вимагає внесення достатньо суттєвих змін в існуючу практику роботи, зокрема [6]:

- формування англomовної (у перспективі - багатомовної) версії сайту;
- урахування патентного законодавства інших країн;
- урахування специфіки правового регулювання інноваційної діяльності в інших країнах;
- моніторинг перспективних зарубіжних ринків з метою виявлення актуальних напрямів створення і комерціалізації інновацій тощо.

З огляду на викладе, можна зазначити, що перспективним напрямом діяльності Інтернет-біржі може бути розширення співпраці з університетською наукою, пошук реальних інвесторів у розробки науковців університетів України, як вітчизняних, так і зарубіжних. Необхідною є реальна законодавча підтримка розвитку існуючої Інтернет біржі промислової власності, а також формування дієвих механізмів стимулювання процесів створення альтернативних приватних структур які б допомагали в налагодженні і підтриманні взаємовигідного співробітництва розробників інновацій (об'єктів інтелектуальної власності), юридичних і фізичних осіб, що зацікавлені у їх комерціалізації, а також інших суб'єктів інноваційного процесу (інвесторів, посередників, постачальників вихідної сировини і матеріалів, контактних аудиторій тощо). Розширення практики перенесення інформаційно-консультаційної діяльності в Інтернет дозволить достатньо швидко і з мінімальними витратами охопити зацікавлених осіб у різних країнах, просувати розробки вітчизняних науковців на національний і світові ринки, формувати передумови переходу економіки України на інноваційний шлях розвитку в руслі концепції інноваційного випередження. Це, в свою чергу, буде сприяти соціально-економічному розвитку і входженню України на рівних у світове співтовариство цивілізованих країн.

Список літератури

1. Illiashenko Sergii. Knowledge as a factor of organization's competitive benefits: prospects for Ukraine / Sergii Illiashenko, Yevhenii Rot-Sierov // *Economic Annals-XX*. – 2016. – № 156 (1-2). – P. 49-53.

2. Ілляшенко С.М., Аналіз позицій України у міжнародних рейтингах інноваційного розвитку / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко // *Сталий розвиток — XXI століття: управління, технології, моделі. Дискусії 2018: колективна монографія* / Міненко М.А., Бендюг В.І., Комариста Б.М. [та ін.]; НТУУ “Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”; Національний університет “Кієво-Могилянська академія”; Вища економіко-гуманітарна школа / за наук. ред. проф. Хлобистова Є.В. — Київ, 2018. — С. 183-195.

3. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності»...біржа промислової власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: exchange.iii.ua/uk.

4. Інтернет-сайти для винахідників і про винаходи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: patent.km.ua/ukr/pages/i9.

5. Україна на світових ринках об'єктів інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: studall.org/all4-24326.html.

6. Ілляшенко С.М. Інтернет-біржа промислової власності як елемент інноваційної інфраструктури: українські реалії / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна, Н.С. Ілляшенко // *Збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції "Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу"*. 24-25 вересня 2015 року. - Суми : ФОП Ткачов О.О., 2016. - С. 101-102.